

samme gælder institutioner for fysisk og psykisk handicappede. Børnehaver og skoler, som omfatter den 9-årige undervisningspligt, er de lokale råds anliggende. Men selvfølgelig er gennemførelsen af princippet ofte svær, og fordelingen af funktioner er en kilde til konstant uenighed.

1.5. Institutioner på grænselinjen mellem den offentlige og den private sektor

Som i de fleste andre vestlige lande er grænsen mellem den offentlige forvaltning og den private sektor ikke skarp. På grænselinjen ligger en forvirrende mangfoldighed af institutioner. Nogle eksempler vil give et indtryk af situationen.

Nationalbanken er statsejet, men har eget budget og en betragtelig retlig uafhængighed over for regeringen. Det samme gælder for Danmarks Radio. Elektricitetsforsyningen foretages enten af kommunerne eller af selskaber, som i det store og hele ejes af kommunerne. Telefonselskaberne er aktieselskaber, men staten og kommunerne besidder hovedparten af aktierne. Naturgasforsyningen vil blive varetaget af selskaber, der ejes af staten og kommunerne.

På det sociale område og undervisningsområdet er der et meget stort antal såkaldt selvejende eller selvstændige institutioner, særlig i form af private børnehaver, grundskoler og gymnasieskoler, fagskoler og folkehøjskoler. Karakteristisk for disse institutioner er, at størstedelen af eller hele deres indkomst stammer fra staten og/eller kommunerne, og at institutionerne i høj grad kontrolleres af staten og/eller kommunerne. Men de har en vis grad af indre selvstyre, og deres ansatte er ikke ansat af statslige eller kommunale myndigheder.

Når man sammenligner Danmark med mange andre vesteuropæiske lande, er der grund til at understrege, at denne gruppe af institutioner på grænselinjen er af mindre betydning. Statsjede eller statsledede fremstillingsvirksomheder,

handelsforetagender, banker og andre finansielle institutioner, forsikringsselskaber osv. er meget sjældne.

2. Antallet af offentligt ansatte og deres retsstilling

2.1. Antallet

Officielle publikationer indeholder lidt forskellige oplysninger om antallet af personer, der er ansat af den offentlige forvaltning. Forskellene kan skyldes forskellige måder at indsamle data på, forskellige opgørelsesdatoer eller medregning af flere eller færre af institutionerne på grænselinjen. Det generelle billede er imidlertid det samme.

En sammentælling af det statslige og de kommunale budgetter for 1983 viser, at der i alt er næsten 690.000 offentligt ansatte (Budgetredøgørelse 1983, side 310).

Anmærkningerne til finanslovsforslaget for 1983 angiver antallet af beskæftigede i statsforvaltningen ekskl. den kommunale forvaltning til ca. 195.000 pr. 1. januar 1982 (forslag til finanslov for finansåret 1983, anmærkninger II, side 20).

Den officielle Statistisk Årbog 1982 giver imidlertid i en præcis tabel – nr. 362 – under overskriften »Det samlede personale i den offentlige sektor« tilstrækkelig oplysning. Tabellen er gengivet nedenfor.

Som baggrund for tallene vedrørende ansættelse i den offentlige forvaltning kan det tilføjes, at den samlede befolkning i Danmark (undtagen Færøerne og Grønland) pr. 1. januar 1981 var 5,124 mio. indbyggere, at antallet af beskæftigede personer pr. 28. november 1980 var skønnet til 2,575 mio., og at antallet af udenlandske statsborgere med bopæl i Danmark pr. 1. januar 1981 var 101.600, hvoraf omkring 22.000 kom fra andre nordiske lande og omkring 24.000 fra andre medlemsstater i EF (Statistisk Årbog 1982, tabel 1, 12 og 18).

Det samlede personale i den offentlige sektor januar 1979

	Staten	Kommunerne	Tilskudsområdet m.v.	Tilsammen
1. Centralforvaltningen, ekskl. nedennævnte delområder	12.112	19.461	–	31.573
2. Social- og sundhedsvæsen	15.145	110.703	31.759	157.607
3. Sygehusvæsen	7.234	79.725	2.838	89.797